

ชื่อเรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย

ชื่อผู้ประเมิน นายอภิรักษ์ เจริญศิริ

ปีที่รายงาน พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย ปีการศึกษา 2563 ในครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมิน คือ

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และความเหมาะสม ของวัตถุประสงค์โครงการ
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการเกี่ยวกับบุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
4. เพื่อประเมินผลผลิตที่เกิดจากโครงการเกี่ยวกับความรู้ ของผู้เข้าร่วมโครงการ การนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง
5. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินของครู และนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน ของนักเรียนหลังดำเนินโครงการ และก่อนดำเนินโครงการ

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 263 คน ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบโครงการ 5 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ 258 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินจำนวน 11 ฉบับ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสำรวจรายการแบบสอบถามปลายเปิด และแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน/โครงการของโรงเรียน ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t-test) ผลการประเมิน และข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

ผลการประเมิน

1. **บริบทของโครงการ** เป็นการประเมินสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนโนนไทย ในปีการศึกษา 2562 พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ในปีการศึกษา 2563 และการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย ปีการศึกษา 2563 พบว่า หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

2. **ปัจจัยนำเข้าของโครงการ** เป็นการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น และวิธีดำเนินการ พบว่า ปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการ และวิธีดำเนินการ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

3. **กระบวนการดำเนินงานของโครงการ** เป็นการประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามโครงการ รวมถึงการกำกับ ดูแล และติดตามความร่วมมือของบุคลากร พบว่า มีความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า ครูดูแล ติดตาม และแนะนำเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน น้อยกว่าที่ควร ครูยังขาดความชำนาญในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดเอกสาร ตำรา และหนังสือค้นคว้า ทั้งสำหรับครู และนักเรียน ส่วนข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการ คือ ควรจัดเตรียมความพร้อมในด้านปัจจัย ซึ่งได้แก่ ด้านบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามโครงการ ควรพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนาจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตามผล ประเมินผล และประชาสัมพันธ์งาน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของฝ่ายวิชาการให้ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. **ผลผลิตของโครงการ** เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย ปีการศึกษา 2563 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอน มีการพัฒนาด้านการจัดทำ และใช้แผนการเรียนรู้อ การจัดทำ และใช้สื่อการสอน การใช้ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการ

จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย ปีการศึกษา 2563 และมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมการสอนของครู มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู หลังดำเนินโครงการกับก่อนดำเนินโครงการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน หลังดำเนินโครงการกับก่อนดำเนินโครงการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ ค่าเฉลี่ยของระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ

โดยสรุปการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโนนไทย ผลจากการประเมินโครงการ ด้านบริบท มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความพร้อมที่จะส่งเสริมสนับสนุนโครงการให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างดีเยี่ยม ด้านกระบวนการ พบว่า ตั้งแต่เริ่มดำเนินการโครงการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการมีผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายเป็นที่น่าพอใจทุกฝ่าย ด้านผลผลิต พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความประพฤติดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้ปกครอง และชุมชนมีความพึงพอใจ และให้การสนับสนุนโรงเรียน ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ควรมีการดำเนินการตามโครงการอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษาต่อไป เพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และต่อเนื่อง